

آبونه شرايطی

داخلی، خارجی هربرایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آلتی آسانی
(۱۳۰) غروشدر.

نسخه سی ۱۰ فروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در
اداره خانه

باب عالی جاده سینده دائره مخصوصه
احطارات

آبونه دلی پشیندر

مسئله موافق آثار مع المنویه
قبول اولنور. درج اندلین
بازیر احاده اولونماز.

الکتاب

احطارات

ادرس تبدلنده آیریمجه بش
فروش کوندردلیدر

مکتوبلرک امضالری واضح
واوفوناقلی اولسی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولنسی لازمدر.

مالک احتبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک فرانسه
جده یازلی رجا اولنور.

پاره کوندردلیدی زمانه به دایر
اولدیفنک واضعاً بیلدیرلسی
رجا اولنور.

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفته لق مجموعه اسلامیه در

باش محرر صاحب و مدیر مسئول

اشرف ارباب

محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

مذاهب و اعتقاداته ارباب حکومت تعرض ایلرلر ایسه هانلر محو اولمق دکل ، راحتلرینه بیله خلل کلز .

ازهر جهت خلقک منفعلری ، طرفینک مصاحبتلری آرا بیورسه حکامی ده رأی و وجدانلرینه قارش اصدیق ایتمهک ، دعوی و قوعنده ائمه لرینک مبرهن اولان مذهبلی ایله اعتقادلری و فتنجه حکم و عمل ایده بیلملرینی تأمین ایلکدر . یوقسه بویله قانونلر وضعیله ، یاخود طرف فتواپناهیدن امر سلطانی استحصالیله آنی تغییر ایتک دکلدر .

شوراسنی ده عرض ایدهلم که مقام مشیخته کتیر یان ذوت اولیله مقبول و مهجور ، راحیح و مرحوح اولان اقوالدن هر هانیکسیله اولسه افتا ایتلری ایچون او مقامه کتیر بلورلر . چونکه من القدیم مأمور و مستأجر اولدقلری وظیفه لری ، یاخود صلاحیتلری دائرہ سنده ایدوکی فرض اولوانسه بیله فتوالری خود بخود عرض ایدهرک موجبجه امر سلطانی استحصالی ایتلری قاعده مشروطیتنه منافیدر . آنلرک رأساً عرض ایده بیله جکلری مواد آنجق امور اداریه و معیتلرنده کی مأمور رینک عزل و نصب لری کبی قوانین موضوعه یه مستند اولان شیلردن عبارتدر .

خطا ایدلمش . اومارزکه تکرر ایتز : هیئت تشریعیه و حکومت سنیه مزجه لازمکن تدابیر و مقررات اتخاذ اولنور . تکرارینه محل بر اقلماز . امر دینده تساهل جائز اولیوب هر وجهله اعتنا الزم . حسن محافظتی اولای امور اوزرینه فرض محتمدر .

صدرالدین

مسلمانلق دین فطریدر

۲

فطرت رنومیه :

هر انسان فطرتک سوق و الهامیله آکلار و بیلمرکه عالمی بولظام بدیع اوزره ایجاد ، شئون عالمی تدبیر و تنسیق ایدر بر « واحد » و ارکه صفترلندن هیچ برنده ممکنانه بکزه مهسی امکانی یوقدر . جسم ، عرض اولمادی کی محدود و متحیزده دکلدر . ادراک وجودینه بول وارسه اوده آثار بامره قدرتیله استدلادن عبارتدر . حلول ، صعود ، نزول کی وصفلرله اتصافی غیر قابلدر . .

ایشته وجود صالهی اثبات صدندمه . البمره تدل علی البعیر و اثر الاقدام علی المسیر . فسماء ذات ابراج و اراض ذات فجاج کیف لاندلان علی اللطیف الخیر . دوه ترسی دویه ، آفاق ایزی بولدن کچیلدیکنه نشابه اولیورده متعدد برجلریله کولک ، طرف طرف بوللریله بر . لطیف و خیر اولان صانعک وجودینه نهدن دلالت ایتیور ؟ . دین اعرابی صانع استدلال خصوصنده فطرتک عینی ارشاداتدن ملهم اولمشدر .

اهل سکر اولان فسقه اوکنه کله شتم و اهانت ایدر . حکومت علمینده تقولات مضرمده بولنورلر . جاسوسلره اسرار عسکریه نی فاش ایدرلر . معاذلله اردوئک انزامنه سبب اولورلرسه سرخوشلقلرینه مکافه معافی طوتوله جقلر ؟

ینه لایحوده زمانمزده فسقک شایع اولدیغندن بحث اولنه رق و آراق سکرک طریقنک مباح ، یاخود حرام اولدیغنی آراق مناسب اولماز . دینلمش ، یافسق اربابی چو غایبیلارسه اهل صلاح و دبانته و سزده مذهبکزی ترک و تبدیل ایدیکنر ، دیمک دهها مناسبستیز اولمازی ؟

طلاق سکرانک معتبر اولمقی هانلرینک محوینه سببیت وریورمش . بوده مقدمات خیالیله بنایدیان غلطلردن . بلکه سبب نجاتلری اولور ، بجااه قادی ظانک اسارتندن نخلیس ایدر . حقنده بر نعمت غیر مترقبه ، یاخود بر فرصت منتظره اوله بیایر . نهدن محوینه سبب اوله جقمش ؟ رزق آنک نفقه سنه منحصر دکل یا ، حق جل و علاه وان یفتزقا یغن لله کلام من ستمه . بویورمش . قادیلره مهر و ممتعه وریلمهسی امر ایتش ، اقریالری طرفندن اتفاق اولونملری ده . تشریع بویورمش . میراادن نصیبه دار ایلوب ارککلر کی آنره ده تجارت و مکاسبی حلال ایلشدر . اکثر یا کمدی مصرفلریله ده مکلف اولدقلری و بونکله برابر اراضی امیریهنک انتقالاتنده بلا موجب ارککلره مساوی طوتولقلری ده معلوم .

برده دوشونهلم . سرخوش ، طلاقک آرتیق معتبر صایلمایه جغنی طویمش اولور و زوجہ سی تطلیق ایتدیکی صروده تخطر ایدرسه مطلقا قاری سندن بونکله ده قور تولامیه جقم . دیهرک اوزرینه آتیله جق ، اخلاق و اتلافنه تشبث ایده جکلدر .

قادیلرک لهنده ظنیله وضع ایدلمش اولان بوماده لایقوله تأمل اولنورسه صرف آنلرک علمینده در . چونکه قادی سرخوشک اطوار و مظلومدن اولدن ری بیزار اولمش ده آرمق ایستیورسه شیمدی آریله میوب تحت اعتسافنده قاله جق . همده کندوسنک تدین ایتدیکی مذهب و اعتقادکجه نکاحیمز اوله رق آنکله یاتوب قالمهسی لازم کله جک . بونی ده البته وجدانیه بدیره مه جکندن نفقه سندن واز کجوب کدیلمیله کچیمیه جایشه جق ، یاخود معتقد اولمادیکی دیگر بر مذهبدن استعانه یه قرار . نامه ده کونتریان عالمه مجلسندن استفاده یه مجبور اوله رق بوکرده حق صریحی اولان مهربندن محروم اولاجقدر .

یوق ، هر کونولکیله رابزوج و زوجہ یکدیگرندن راضی اولوب بر آراده قالمق ایستیورلرسه بولر تجدید نکاح یلک کی طلاق سکرانک عدم صحتنه ذاهب اولان بعض علمانک قولله فناعته کندیلککلرندن آنی احتیبار ایتک کبی بر طریق ایله یینلرنده اویوشور کیدرلر . و بویله اولدینی ده چوقدر .

بوماده یه حاجت یوق . بوکبی مسائل اختلافیه دعوی یوق ایکن حاکم مداخله ایتز . ناسک خصوصیات احوالردن اولان

العیوم لافأخذہ سنة ولا نوم له فی السموات وما فی الارض من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه ۛ علم ما بین ایدیہم وما خلفہم ولا یحیطون بشیء من علمه الا بما شاء وسع کرسیہ السموات والارض ولا یؤدہ حفظہما وهو العلی العظیم ۛ

برکرہ مسلمان بر اسکیزلہ تصادفاً بربرہہ بولوشمشدم . مسلمان اولمقدہ مادی بر منفعت کوز تمامش ، بر مقصد سیاسی استحصا لمدار اوله جق بر موقع احرازیتہ دینی آت اتخاذ ایتماش اولان بوذات بکا : قرآن کریمہ بر آیت وارکہ تکرار تکرار اوقومقدن ، نقش سطورینہ کوز کز دیرمکدن بیقمام ، اوصاف اوصاف قدسیۃ الہیہ بی شرح و بیان خصوصندہ بو آیت کریمہ بر بلاغت خارکہ کوسترمدرکہ ادیان سائرہ پیشوایانک فوق المادہ ذکاری ، واسع علم وعرفانلیہ برابر بویلہ بر قدرت کوسترہ بیلیم لری امکانی بوقدرہ . دیدکدن صکرہ اندکیزجہ بو آیت کریمہ بی ، آیت کرسی بی اوقودی .

ایمدی ، ای اوز مسلمان اولادی ا الله ایچون سوبلہ ، شو آیت کریمہ نک اوقودینغی دودینغک زمان عظمت مآکدن متأثر اوله جق بر خشوع دیندارانہ ایلہ دیکلہ دیکک ، کندک اوقودینغک زمان تأنی بر فکر امان واعتبار ایلہ اوقودینغک واری ؟

توحید حقندہ سرد ابتدیکمز بیاناتی بعض مطالبات مفیدہ ایلہ تنویر ایتک ایچون مشهور انگیز محوری لورد ما کولی نک بو بحثہ طاند سوزلری ترجمہ ایلہ قارئیک الظار استفادہ سنہ عرض ایتکی مناسب کوردک :

« منطق علماسی عقیدہ لرینی ، قضیہ لرینی برهان عقلی بہ بنا ایتشلر ، بوسایہدہ وجود طالندن عقلک حیطة ادراک و استیعابنہ صیغہ بیلیمی ممکن اولیان شیلر بولندینی بولندہ کی فکر و نظریک اصابتی تسلیم کندیلری ایچون دائرۃ امکانہ کیرمشدر . هوامک قسم اعظمی ایسہ بویلہ دکدرلر . ارہ لرندہ جاری اولان فکرلرک ، قضیہ لرک مہم بر قسمی و ہم و خیالہ ، شمرہ مستند اولدینی ایچون اولر مذاہب و اعتقاداتلری نظر صحیح و فکر سلیمہ بنا ایدہ مزلر . بونک ایچوندرکہ ہر زمان ہر امتدہ ، ہر طائفہدہ ظہور ایدن بت پرستک تمایلاتک منشائی بوعلل فکریہ تشکیل ایتش ، پرستش ایدیلن معبودلرک بری برینہ اویمایان صور و اشکائی پرستارلریک متخالف قوای خیالیہ سی رسم ایتشدہ ، طائفۃ یہودک خیال فاسد لری ، تقدیس و تجل ایتک ایچون کوزلہ کوریلور ، ال ایلہ طوتیلور برالہ محسوسہ مالکیتی بر احتیاج شکندہ تصویر ایتدیکی ایچون اسکیدن بری دینلرندہ نہ کی بدعتلر احداث ایتش اولدق لری تاریخ زہ خبر وریبور .

دینلہ بیایرکہ حیونک ، دیانت نصرانیہ نک انتشارینہ اساس اولقی اوزرہ صایب دوکدیککی بیلردن بر جو غندہ ، خرسیتانغی کرۃ ارضک ہر طرفنہ نشر و تعمیم بولندہ مشہود اولان تأثیر فوق العادہ نک حکمتی ، ذکر اولنان سبیلرک ، عوامک بسط روحلری اوزرندکی تأثیر بلینی

وحدانیت خالق تأیید و تثبیت خصوصندہ اسلامدہ فطرت سلیمہ مقتضیاتندن اصلاً انحراف ایتماش ، طریق استدلالدہ رہبرک وظیفہ سنی ایفا ایدرکن آثار صنع کردکاری نظر عبرتہ تدقیق و تحری ایتسی ایچون عقللری ایقظ و تنبیہ ایتمکدن فضلہ برشی پائماشدر .

اوت ، بری جیقوب دیہ بیلیرکہ : توحید ، فطرتک قبول ایتدیکی برشی اولہیدی انسانلر عقائد خصوصندہ بودرجہ اختلاف ایتزلر ، معبودلرینہ بر شکل و صورت و یرمک خصوصندہ بوسر تہ تباین افکارہ دوجار اولمازلر ایدی ، حال بوکہ بو تصور آلہ مسئلہ سندہ انسانلر اوقدر فرقل دوشو غشلر ، متنوع و متشذت مذہبلرہ سالک اولمشلردرکہ طابقدی معبودلر آرہ سندہ همان همان جہت تمائل بولہ بیلدک ممکن دکدر .

بز بو حالک مقتضای فطرتہ منافی بولندینغی ایلرودہ قطعی و حقیقی دلالتہ استناداً اثباتہ چالیشہ جفز . بونککہ برابر بورادہ یالکیز شونی سوبلہ مک ایستہ رزکہ ، بوحادثہ نک منشائی انسانک قوای حسیہ سنک تعاق ایتدیکی شیلرہ وجود و ماہیت عطف ایدہ رک ذہندہ بر شکل و صورت و یرہ مدیک ، حدودینی تمین ایدہ مدیک شیلری رد و انکارہ طبعاً میال اولمہ سیدر . ازجلہ اهل کتابدن عناد و مبارزہ بر درلوالدن براقہ میاتلرک آمالہ و تمایلاتی تصویر ایتکدہ اولان شو آیت کریمہدہ بوحقیقی مؤیددر : رد یسآک اهل الکتاب ان نزل علیہم کتاباً من السماء فقد سألوا موسی اکبر من ذلك فقالوا أرنا الله جهرۃ فآخذنہم الصاعقۃ بظلمہم ثم اتخذوا العجل من بعدما جائنہم البينات = اهل کتاب سندن ، کندیلرینہ کوکدن بر کتاب ایتدیرمہ کی ایستہ بورلر . اولر موسی دن بوندن دھا بیوک شیلر ایستہ مشلر : الہی بزہ آشکار بر صورتدہ کوستر ، دیشلر ایدی . بونکلیفہ بولسانلر ظالمانہ حرکتلریک جزاسی اولہرق صاعقلرلہ ہلاک اولدیلر . بوقدر آیات باہرہ بی کوردکدن صکرہدہ عجل (بوزاغ) طابدیلر .

امور بدیہیہ دندرکہ بر شیتک ، عدم وجودی برهان قطعی ایلہ ثابت اولمادقجہ رد و انکاری جہتہ کیدلک دوغری اولہماز . بناء علیہ قوای مدرکہ نک تصور و احاطہ سنہ ، حدودینی آمیدہ مجال بولہ مادینی ہرہانکی بر شیتک وجودینی نفی ایچون صاحب عقل اولان کسہ نک سادہ بوجز تصور مسئلہ سنی برهان اتخاذ ایتسی ساحۃ معقولاندہ غریبہ تشکیل ایدہ جک بر حرکتدر . دھا غری شودرکہ :

« عصر مزہ ارباب دانشہ سورنوب کچمکک کندیلری علم و فن ساحہ سندہ حقیقی بر موقع احراز ایتش اعتقاد ایدلر جہل و بلاہت اساستہ مستند اولان بومسلکی کندیلری ایچون دستور عرفان اتخاذ ایتشلردر .

اسلامک حق و حقیقی تقریر و تثبیت خصوصندہ تمامیلہ عقل و فطرت سلیمہ مقتضیاتنہ رعایتکار بولندینغہ شو آیت کریمہ مآل منیفی درین بر نظرلہ تأمل ایتکک قناعت حاصل ایدہ بیلر . « الہ لالہ الاھو الحق

حاض فنیك ، كبریت قاربون ، پرافین ، قرمز و نوت کبی بر جوق مواد کشف و اخراج اولمشدر .

زمانزده کوزلرمزی قاشدبره حق درجهده بارلاق اولهرق ساحه تجارتی وضع اولنان قاشلرده کی رسلرک پک چوغی معدن کورندن آلنان قطراندن پاییلان ماده لرله میدانه کتورلمشدر .

الیوم قطراندن سکز یوز چشیددن زیاده ماده ملونه استحصال اولندیقی فابریقه قانالوغلری کوسترمکدهدر . یالکیز ۱۸۹۷ تاریخنده عموم دنیانک دارالاستحضارلرنده (۲۰۰) رنک کشف اولمشدر . بونلرک ۱۶۸ ی اوروپاده بولنش ایدی . بونلردن (۱۳۱) ی آلمانیا (۲۲) سی انکلتزده (۱۰) ی اسویجرده (۵) ی فرانسده کشف ایدلمشدر . اما بونلرک چوغی بویاجیلقدی استعمال اولنه ماز . الک مقبول بویا مولد الحوضه ایله ضیای شمسک تاثیرینه الک جوق مقومت ایدنی وعین زمانده الک اوجوز اولانیدر .

معدن کورندن هوا غازی وسائر چقارلدقن صکره قالان ماده (قوق) کوریدر . قوق قابلیت احتراقیه سی نقطه نظرندن حوی وانتراستیه معادلدر . بنه علیه قوق بنور غازی استحصالی ایچون تصفیه و تقطیر ایدلمش حویدن بشقه برشی دکلدر . معدن کوری تولزلی (بره) دینلن زفت و قطران و مواد سائر ایله مزج و خلط ایدیربلرک قالب قالب برانوع قوق کوری اعمال اولدینی کی ایکچی درجهده تولزده هیئت اصلیه سنه خلل کلکسزین صولردن کچیریلوب ییقاندقن صکره و یوز درجه حرارتی اولان فزونلردن کچیریلوب دیگر نوع قوق کوری میدانه کتیرلمکدهدر .

خلقتک حصوله کتیردیکی کافه مواد فنون و صنایع حاضریه بر درلو ماخذ اولدینی کی (قوق) تعبیر اولنان و اعمال فنیه ایله میدانه کلان معدن کورلری ده ذاتاً تحت الارض موحد اولان طبیعی (قوق) کورندن اقتباساً ایجاد ایدلمشدر . چونکه اوسترا یاده کائن جنوبی (نووئل رغال) ده بولنان (بره یاس) معدن کوری اوجاقلرنده برانوع (قوق کوری) کشف اولمشدر که قوق کورینک اوسترا یاده موجود معدن اوجاقلردن اخراج اولنان قوق کورندن فرقی یوقدر . بونلر ، پیرا ، بوله ، بریکیت و سائر نامیه یاد اولنهرق همان الک ای معدن کورلرینه معادل طویلحق درجهده قوه احتراقیه مالکدر .

اشبو طبیعی قوت فابریقه محصوله نسبه دها آخیرجه اولوب آز مقدارده قاربون و پک آز براسبتده کول ایله کوکرتی حاوی اولدینی و حین احتراقنده دومان جیقارمدینی عندلنجارب ثابت اولمشدر . ارباب فنون معدن کورینی بالتحلیل زبرده کی جدول موجبجه اون قسمه تقسیم ایتش واشبو جدول (۱۱۰) درجه حسابیه تنظیم ایدلمشدر .

دنیاده موجود معدن کورلرینک طبقه لری زبرده کوسترلیکی وجهله اوج قسمه تقسیم اولمشدر .

۱ — آلت قات (کولم Culm) تعبیر اولنان طبقه در . اوروپانک

جای انیکار اولیان بر جوق قضایای و همیه ایله متمزج بولمیشده مندجدر .

اوت ، بد خلقتدن جیقمامش بر معبوده ، کوزلرک کورمیه جکی ، ظنون و اوهمانک احاطه ایدمیه جکی بر موجوده اولسه اولسه ، تربیه فکریه لری مکمل فلاسفه قائل اوله بیلیر . عقل و درایتدن نصیبلری پک محدود اولان عوام ناسه کلنجه ، بونلرک ، ساحه افکاری قوه مخیله لرند محدود دایره سنده تعین و تصور ایدمیدکاری بر معبودک موجودیتی احاطه یه قطعاً مساعدکلدر . بوله اولدینی ایچوندرکه بوصف خلق غیر محسوس الهلره معتقد اولدقلردن دولای فیلسوفلرک حاللرینه آجیمشدر ، کولوب اکامشدر ، اونلری بلاهت و قلت اذعان ایله اتهام ایتلردر .

عبدالعزیز چاریش

فنیات:

معدن کوموری

۳

معینه کومورینک اهمیت و دراجی:

زمانزده معدن کورلرینک کسب ایلدیکی اهمیت ایله اولدینی رواج درجه سی امین الک ایچون واپورلرک ، شمند و فرلرک ، حرب کیلرینک و معادن سائرک اذابه و تصفیه سی و تخصیص کور معدنکده تحریات و اخراجاتی معاملات فنیه سنده ، یعنی هرانوع فابریقه لرده ، ماکنه لرده و الحاصل کافه مؤسسات صنایع ده معدن کوری اچرافته محتاج بولنلمسی قضیه سی ذکر ایلک کافیدر .

(هوا غازی) ده معدن کورندن چیقار . شوبله که : معدن کوری قبالی قابل دروننده تقطیر ایدیلرسه یالکیز هوا غازی جیقماز . یوز کیلوگرام معدن کوری تقطیر ایدیلرسه ۲۵ مترو مکمی هوا غازیله ۴،۵ کیلوگرام قطران و زفت و تقریباً ۱۷۵ لیتره (قوق) کوری چیقار . بوقوق کوریلر قطراندن چیقاریلان مواد ابتدائیه نک فروختی عملیات مصارفنک کافه سی تسویه یه کفایت ایدر درجهده بر تمنع تأین ایدر .

معدن کورندن حاصل اولان قطران التمش سنه اول ایشه یراماز طن اولنورکن مذکور قطرانک زمانزده بر جوق استحضراته اساس طوتلدینی معلومدر . معدن کورندن متحصل قطراندن مواد ملونه صنایعیه استحصال اولمقددهدر .

مذکور قطراندن متحصل مواد معاینه و تدقیق اولندیقی صروده اول (آنیلین) کشف اولمش ۱۸۵۹ سنه میلادیسنده (قوکسین) ، بالاخره (فنول) (فافالین) (آلفا لی) [۱] بزین ، توله ثن ، قیسله ن ،

[۱] مابین حالنده امونیاک